

Odkwaszanie "Tek Regera"

Data publikacji: 16.06.2005 0:00

□

Wśród zbiorów archiwalnych Książnicy Cieszyńskiej przechowywane są tzw. Teki Regera - dokumenty i akta urzędowe, notatki, korespondencja, wycinki z gazet, druki ulotne, fotografie składające się na prywatne archiwum Tadeusza Regera (1872-1938). Podobnie jak wszystkie obiekty na podłożu papierowym powstałe po 1850 roku, wykonane zostały na kwaśnym papierze, ulegającym samodegradacji. Jej przyczyny tkwią we wdrożonym w tym czasie procesie produkcji papieru, wprowadzającej kwaśne substancję w jego strukturę. W efekcie papier w krótkim czasie traci wytrzymałość mechaniczną, kruszy się i rozpada. Zakres problemu (dotyczy bowiem podłoża papierowego wszystkich obiektów powstałych w ciągu ostatnich 150 lat praktycznie na całym świecie) zmusił konserwatorów do poszukiwania metod odkwaszania wstrzymujących proces niszczenia, jednocześnie z możliwością zastosowania go na skalę masową. W Polsce od wielu lat działa Wieloletni Program Rządowy "Kwaśny Papier" w ramach którego w Bibliotece Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2003 roku uruchomiono aparat do odkwaszania druków metodą Neschena, obecnie udostępniony wszystkim zainteresowanym. Odpowiednio przygotowane dokumenty, po wstępnym oczyszczeniu, zanurzane są w specjalnym płynie odkwaszającym, po czym natychmiast suszone. Dzięki uprzejmości Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego Książnica Cieszyńska mogła wiosną tego roku skorzystać z tej usługi nieodpłatnie. Odkwaszono w ten sposób ok. 12000 kart ze 105 Tek. Pozostałe dokumenty - ok. 3200 kart, które ze względu na stan zachowania czy swoją konstrukcję nie mogły być odkwaszone maszynowo, są obecnie odkwaszane, a przy okazji również naprawiane i konserwowane w pracowniach Książnicy Cieszyńskiej. Akcja odkwaszania Tek Regera uchroni je od samozniszczenia, a w połączeniu z reperacjami definitywnie zakończy ich zabezpieczenie i pozwoli na bezpieczne udostępnianie.

Więcej o masowym odkwaszaniu można przeczytać na stronie: www.bj.uj.edu.pl

Łucja Brzeżycka

kierownik Działu Ochrony i Konserwacji Zbiorów Książnicy Cieszyńskiej